

Andrzej Majdowski

Rola inżyniera budownictwa
lądowego w dziedzinie ochrony
budowli zabytkowych : seminarium
Zakładu Architektury i Ochrony
Budowli Zabytkowych Politechniki
Świętokrzyskiej w Kielcach w dniu 14
grudnia 1994 roku

Ochrona Zabytków 48/1 (188), 114-115

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ROLA INŻYNIERA BUDOWNICTWA LĄDOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY BUDOWLI ZABYTKOWYCH

Seminarium Zakładu Architektury i Ochrony Budowli Zabytkowych Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach w dniu 14 grudnia 1994 roku

W ubiegłym roku na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach przyznano pierwsze dyplomy ukończenia studiów ze specjalnością remonty i ochrona obiektów zabytkowych. Z tej okazji odbyło się seminarium, na którym zaprezentowano wystawę prac dyplomowych oraz referaty absolwentów i pracowników dydaktycznych Zakładu Architektury i Ochrony Budowli Zabytkowych. W naszych warunkach jest prawdziwym ewenementem, że na otwarcie była gotowa publikacja materiałów z sesji¹.

Wykład wprowadzający pt. *Wykonawstwo budowlano-konserwatorskie jako odrębna dziedzina sztuki budowlanej* wygłosił prof. dr hab. Tadeusz Polak. Wystąpienie miało charakter bardziej retrospektywny niż programowy, chociaż naczelną tezę została jednoznacznie wyłuszczone w stwierdzeniu, że „*złożoność prac budowlano-konserwatorskich wymaga specjalistycznego przygotowania budowlanego i konserwatorskiego, a ponadto dobrej orientacji w problematyce artystycznej, historycznej i technicznej*”. Jak się wydaje, w tej lapidarnej formule zawiera się także idea powołania samego Zakładu, który powstał przed pięć laty właśnie z inicjatywy prof. dr hab. Janusza Wiśniewskiego i prof. Polaka, pod którego kierownictwem nadal pozostaje.

Ponieważ jest to jedyny w kraju ośrodek o takim profilu, warto dodać, iż specjalność konserwatorską uzyskuje się tutaj w trakcie studiów inżynierskich lub magisterskich, po zaliczeniu przedmiotów podstawowych i uzupełniających oraz minimum siedmiu przedmiotów kierunkowych z następującej listy:

1. diagnostyka i wzmacnianie konstrukcji betonowych
2. diagnostyka i wzmacnianie konstrukcji metalowych
3. diagnostyka i wzmacnianie konstrukcji drewnianych i murew
4. diagnostyka i wzmacnianie fundamentów
5. diagnostyka jakości materiałów budowlanych
6. wzmacnianie konstrukcji w trakcie remontu i przebudowy
7. remonty budowli
8. adaptacja i modernizacja budowli
9. adaptacja zabytkowych obiektów architektury
10. technologia i mechanizacja robót remontowo-budowlanych
11. remonty i modernizacja instalacji budowlanych
12. roboty wykończeniowe i elewacyjne
13. historia architektury i urbanistyki
14. projektowanie architektoniczne
15. historia i teoria konserwacji zabytków

16. problemy współczesnego konserwatorstwa

17. konserwacja detalu architektonicznego

18. trwałość i ochrona budowli

19. izolacje i osuszanie budowli

20. problemy eksploatacji budowli

21. organizacja robót budowlano-konserwatorskich

22. ochrona przeciwpożarowa budowli.

Program dydaktyczny realizuje kadra pracowników naukowych Zakładu Architektury i Ochrony Budowli Zabytkowych w składzie: prof. dr hab. Tadeusz Polak, dr inż. Andrzej Deneka, dr inż. Grzegorz Łagowski, dr inż. Jerzy Piotrowski, dr inż. Andrzej Żaboklicki, mgr Ilia Iliew.

Do tego dochodzi nadzór nad praktykami studenckimi oraz działalność naukowo-badawcza, przy czym w obu przypadkach zwraca uwagę celowość i ukierunkowanie tych prac. I tak, już w 1992 r. odbyła się praktyka studencka na Białorusi (inventaryzacja zamków w Krewie i Nowogródki, inventaryzacja i porządkowanie cmentarzy w Minkiewicach i Wiereskowie), w 1993 r. na Litwie i Łotwie (inventaryzacja cmentarza św. św. Piotra i Pawła w Wilnie oraz zapoznanie się z organizacją prac budowlano-konserwatorskich w Rydze), w 1994 r. na Ukrainie (inventaryzacja Cmentarza Starego w Żyto-

1. „Zeszyty Naukowe Politechniki Świętokrzyskiej. Budownictwo”, nr 31, 1994.

mierzu). Ponadto pod kierunkiem prof. Polaka realizowany jest program badawczy — *Historyczne techniki budowlane w świetle badań warowni obronnych na ziemiach byłej Rzeczypospolitej* (członkowie zespołu: dr dr Deneka i Żaboklicki), a dr Żaboklicki opracowuje temat pt. *Rewaloryzacja ustrojów konstrukcyjnych w zabytkowych obiektach architektury*.

Równie interesująco prezentuje się wykaz obronionych w roku akademickim 1993/1994 prac dyplomowych, które warto wyszczególnić nie tylko dla upamiętnienia pierwszych absolwentów-konserwatorów, lecz również ze względu na znaczenie, wagę, zalety tych opracowań, które dotyczą problemów praktycznych i mają walor dokumentacji konserwatorskiej dla obiektów zlokalizowanych głównie na obszarze województwa kieleckiego.

1. M. Kawka, P. Książkiewicz, S. Kwiecień, *Projekt rewaloryzacji zabytkowego zespołu przemysłowego w Nietulisku k/Ostrowca*.

2. M. Filipczak, *Projekt adaptacji na produkcję rzemieślniczą zabytkowej hali lejniczej w Starachowicach*.

3. Z. Szmigiero, *Restauracja zabytkowego młyna wodnego w Bielnie k/Kielc*.

4. D. Wujek, *Renowacja i adaptacja XVIII wiecznego pałacu w Śladkowie Dużym k/Chmielnika*.

5. P. Rachudała, W. Cebulski, *Projekt restauracji i adaptacji na hotel wraz z zapleczem gastronomicznym dawnego pałacu Schönberga w Wąchocku*.

6. T. Dziegiel, M. Gębski, R. Rak, *Projekt adaptacji i modernizacji na cele kulturalno-oświatowe zabytkowego zespołu powięziennego w Kielcach*.

7. A. Piasecki, M. Ziach, *Rekonstrukcja willi Wiślica w Busku Zdroju*.

8. A. Marosik, G. Łacki, P. Zdon, *Projekt adaptacji i modernizacji na cele usługowo-handlowe zabytkowego zespołu powięziennego w Kielcach*.

9. W. Czerniak, A. Szymanowska-Gwiżdż, *Projekt odbudowy zabytkowego budynku Willa Zielona w Busku Zdroju*.

10. U. Stradowska, *Projekt rozbudowy i zadaszenia dziedzińca zabytkowego zespołu pałacowego w Paryżu przy ul. Lauriston 74*.

11. A. Polakowski, *Adaptacja podziemia zabytkowego zespołu*

pałacowego w Paryżu przy ul. Lauriston 74 na zespół garaży samochodowych.

12. J. Sodel, P. Lisowski, *Analiza przyczyn uszkodzeń pawilónów bocznych w Księżu Wielkim*.

13. M. Szafraniec, *Prostowanie pochylonej bramy paradnej w Podzamczu Chęcińskim*.

14. B. Baran, *Projekt odbudowy zabytkowego zboru z XVI wieku w Chęłmcach k/Oblęgorka*.

15. R. Wieczorek, *Projekt zabezpieczenia i wzmocnienia konstrukcji zabytkowego zboru z XVI wieku w Chęłmcach k/Oblęgorka²*.

Najciekawsze fragmenty wybranych prac były referowane, a w nieco szerszym wyborze trafiły do druku w cytowanych „Zeszytach Naukowych Politechniki Świętokrzyskiej”. Lektura tego tomu, wzbogacona wrażeniami z sesji, nastraja optymistycznie, co w podsumowaniu seminarium wyraził prof. Andrzej Tomaszewski. Przyszłość pokaże, czy kielecki eksperyment sprawdzi się w szerszym wymiarze, czego należy życzyć idei, która być może zaowocuje z czasem prawdziwie polską szkołą konserwacji zabytków.

Andrzej Majdowski

2. Promotorem prac 1—4 jest prof. dr hab. Tadeusz Polak, 5-7 — dr inż. Andrzej De-

neka, 8-11 — dr inż. Andrzej Żaboklicki, 12-13 dr inż. Grzegorz Łagowski, 14-15 —

dr inż. Jerzy Piotrowski.